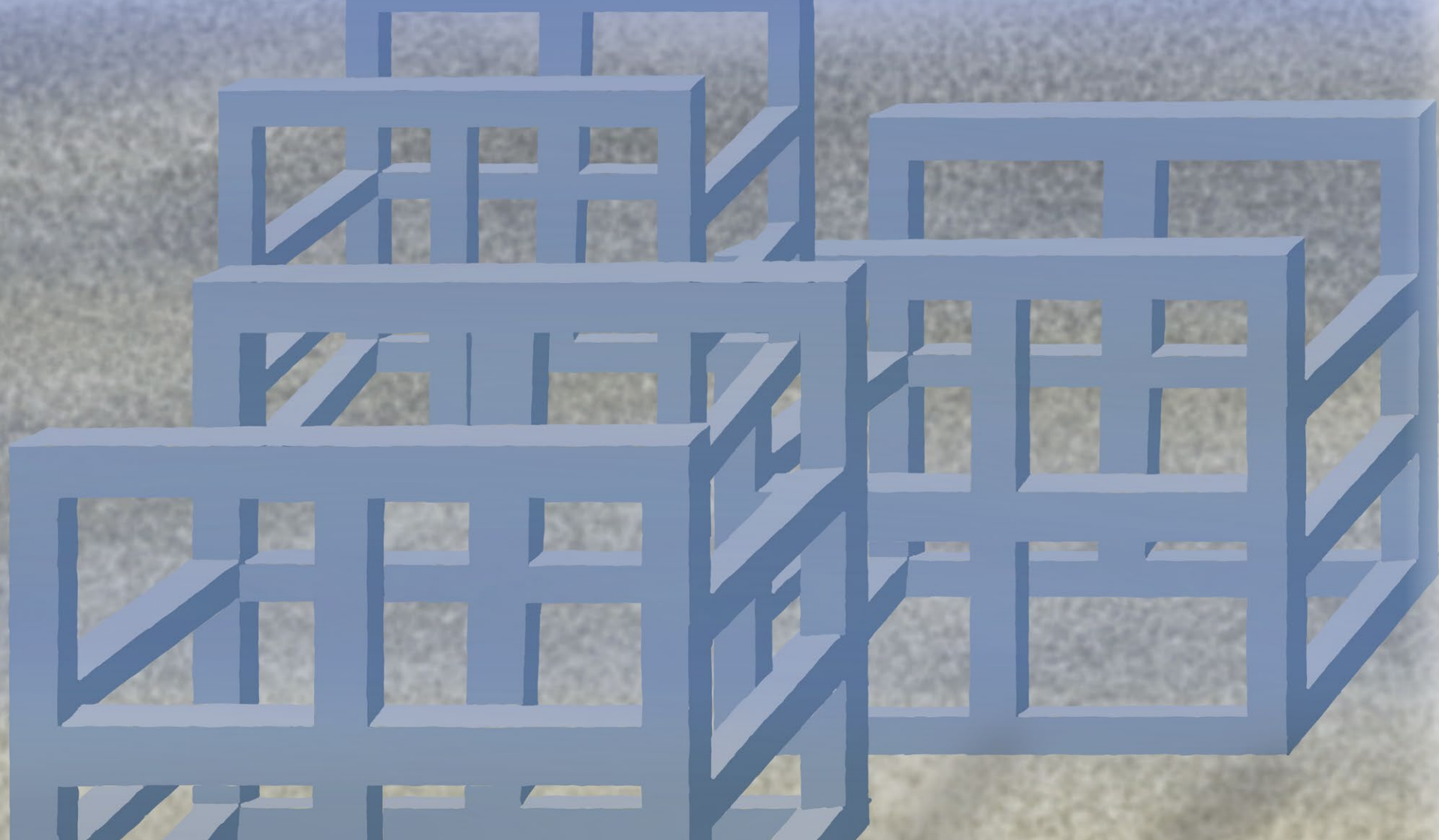

BIÒTOPS MARINS I DERELICTES: LA VIDA S'IMPOSA

BIÒTOPS MARINS I DERELICTES: LA VIDA S'IMPOSA

Els biòtops són estructures artificials submarines que s'originen per la intervenció humana i creen un nou hàbitat, que ràpidament és aprofitat per tota mena d'espècies per desenvolupar-s'hi.

De fet, qualsevol escull artificial o qualsevol estructura enfonsada es pot considerar un biòtop, tot i que en alguns casos s'instal·len amb la finalitat de crear un nou hàbitat i en d'altres acaben fent aquesta funció de forma accidental, com seria el cas dels vaixells enfonsats.

COM SÓN ELS BIÒTOPS?

Els biòtops dissenyats específicament per a actuar com a nou hàbitat submarí es diuen de producció, i són estructures amb forats i amagatalls que afavoriran l'assentament d'organismes marins, són fets de materials neutres, que no generen impactes químics al fons marí.

També n'hi ha de dissenyats per a preservar els fons, anomenats de protecció, en aquest cas són estructures submergides en forma d'estrella, que eviten les xarxes d'arrossegament en zones vulnerables o protegides com ara la posidònia. Les esculleres i els espigons també són biòtops de protecció.

Però els més valorats pels submarinistes són sens dubte els derelictes, els vaixells enfonsats, de vegades a causa d'un naufragi i d'altres expressament com un atractiu per als submarinistes.

QUAN TOT COMENÇA

Quan un nou biòtop s'enfonsa, el primer que passa és que necessita un temps per assentar-se, ja que el tipus de fons, els corrents i altres factors, modificaran la seva posició, cosa que pot condicionar quines espècies hi acaben prosperant.

Amida que s'assenta ja comença la colonització, d'una banda serà refugi temporal dels peixos menys territorials a l'hora que el corrent hi durà larves de diferents espècimens, els quals s'adheriran i prosperaran colonitzant el nou espai. Mica en mica, l'hàbitat s'anirà fent més madur, divers i estructurat, fins arribar a ser un esclat de vida marina.

Cada biòtop acabarà afavorint unes espècies concretes: congres i morenes, llagostes, meros, bancs de peixos, grans peixos de pas o petits organismes que viuen adherits a les estructures. Cada biòtop crearà un paisatge diferent amb unes espècies diferents.

DERELICTES A LA COSTA BRAVA

Els biòtops més coneguts i valorats pels submarinistes a la Costa Brava són els derelictes, i és que és quasi impossible resistir-se a aquesta combinació imponent de natura i història.

El Boreas, el Reggio Messina, el Marmoler, el Saint Prosper, el Constantin o el Woodside, entre d'altres... són noms que evocuen no només una illa de biodiversitat, sinó un episodi concret del nostre passat.

El **Boreas** i el **Reggio** van ser enfonsats com atractiu per als submarinistes, un a Palamós i l'altre al Montgrí. El Reggio era un ferri i el Boreas un remolcador de la segona guerra mundial.

També el **Constantin** va sobreviure a la segona guerra mundial per acabar naufragant en una tempesta davant la costa de l'Escala, mentre que el **Saint Prosper** ho va fer els anys 30 en xocar amb una mina a la mateixa zona. Un dels més antics dels que se'n conserva l'estructura, és el **Woodside**, que porta enfonsat des del segle XIX.

Avui en dia tots són un important refugi de vida submarina, sigui adherida a les seves superfícies, sigui buscant amagatall en les seves cavitats i racons.

SABIES QUE:

Als anys 80 es varen instal·lar molts biòtops amb la intenció de protegir la posidònia i afavorir la pesca.

Amb el pas dels anys moltes d'aquestes estructures s'han perdut, sigui perquè s'han trencat, s'han enfonsat a la sorra o han acabat arrossegades pels corrents marins, però les que segueixen en peu són autèntics oasis de vida.

Actualment, hi ha projectes per seguir instal·lant biòtops i crear refugis de fauna, sovint associats a zones de submarinisme.

ON OBSERVAR-LOS?

Els biòtops més fàcils d'observar són els vaixells enfonsats, ja que els centres de busseig hi organitzen sortides regularment.

Els dics i les esculleres també són zones molt interessants i accessibles, amaguen molta vida marina tant de dia com de nit i tenen la facilitat que normalment s'hi pot fer immersió protegits del mal temps i des de la platja.

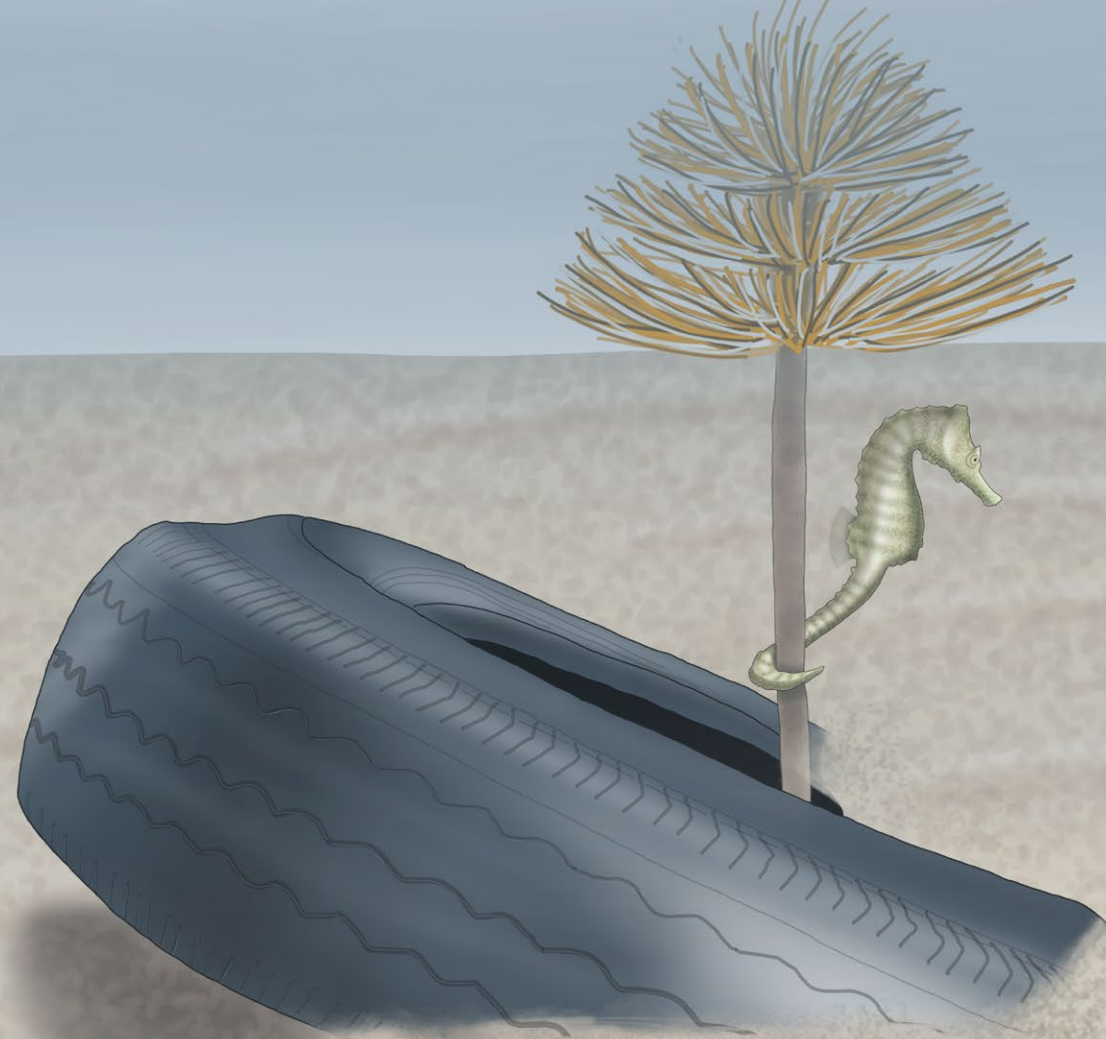
COM OBSERVAR-LOS?

Per observar biòtops cal vigilar amb els límits de profunditat i amb els temps d'immersió, ja que —especialment els vaixells— poden estar en zones fondes i cal planificar bé la immersió.

Els derelictes solen disposar d'una boia per a submarinistes, que per la cadena ens durà directament fins al vaixell. Cal portar llum per gaudir plenament dels vius colors que els entapissen.

Les esculleres i els espigons tenen una gran quantitat de fauna associada, amb molts organismes que hi viuen amagats entre les roques i que sovint només es deixen veure de nit.

PRECAUCIONS

Cal vigilar amb els arts de pesca abandonats que puguin dificultar la immersió: xarxes enganxades i fils de pescar són habituals en espigons i biòtops de producció. Porta sempre el ganivet i respecta la distància de seguretat.

Els punts on es busseja habitualment són l'opció més segura, ja que els centres d'immersió s'encarreguen de retirar allò que pugui suposar un perill.

I TAMBÉ:

Petites estructures abandonades com el mort una boia o algun cadup de fang per pescar pops, sobretot si són en fons de sorra, aglutinen molts organismes, recorda donar-hi un cop d'ull!

Realització:

Associació de Centres Turístics Subaquàtics Costa Brava Sub

Coordinació:

Teresa Marquès

Disseny i maquetació:

Alexandra Ulpat (CODI Comunicació i Disseny)

Idea original, textos i il·lustracions:

Bufalvent. Estudi de la Mediterrània

Ona Font i Xavier Munill

Projecte cofinanciat pel Fons Europeu Marítim i de la Pesca